

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Pastorietuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Pastorietuin
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Borgloon
Deelgemeente:	Gors-Opleeuw
Bron:	Schepping: 2013-10-13 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134287
Coördinaten:	Breedte: 5.39650497429 Lengte: 50.822781016

Primaire tekst

Ommuurde tuin van de voormalige pastorie uit 1840, met inrijhek en enkele behouden oude bomen die er het straatbeeld bepalen.

De pastorie ligt samen met de kerk op een hoogte in het oude dorpscentrum van Gorsleeuw, ten zuiden en tegenover het kasteel de Copis.

Het Vóór-primitief kadasterplan door N. Houben noteerde in 1809 nog de vorige pastorie die in 1624 was gebouwd. Zowel de pastorietuin als het kerkhof, dat kleiner was dan het huidige, waren toen nog omhaagd en tussen beide hagen liep er een steegje, dat naar de pastorie leidde en verderop kerkwegel werd. Toen in 1841-44 (J. Paquay situeert de bouw door toedoen van pastoor Jan Hendrik Veermans in 1840) op dezelfde plaats naar ontwerp van de bekende Hasseltse bouwmeester Lambert Jaminé een nieuwe pastorie werd gebouwd, kwam daar verandering in.

Pastorie en kerkhof kregen een gemeenschappelijke ommuring met een pastoorsdeurtje naar de kerk en een inrijhek aan de Martinusstraat. Het nog bestaande huis, van het dubbelhuistype met twee onderkelderde bouwlagen plus een mezzanine, vijf traveeën en een zadeldak, heeft zijn classicistische uitstraling vooral te danken aan de strenge indeling van de gevels en de uitwerking van het schrijnwerk. Dezelfde soberheid treft men aan in de rechthoekige deuromlijsting van blauwe hardsteen in de tuinmuur.

Aan de straatkant is de in lessenaarsvorm afgewerkte bakstenen pastoriemuur wel 2 meter 50 hoog, en beschaduwd door een witte paardekastanje (*Aesculus hippocastanum*) (300 cm). Het smeedijzeren inrijhek van 3 vleugels, hangt in twee eveneens classicistische hekpijlers van blauwe hardsteen met gladde schacht, sokkel en geprofileerde lijst onder de deksteen. Het stijl- en regelwerk is vierkant en de ronde spijlen met lanspunten hebben een klimmend beloop, opgevangen door liggende volutes. Het geeft toegang tot de oprit naar het achterin gelegen huis dat niet langer pastorie is.

Alleen de tuinruimte is bewaard, de tuin is tot een woestijn vervallen en zelfs gedeeltelijk geasfalteerd, de tuinmuur is voor de uitbreiding van het kerkhof achteraan gesloopt en vervangen door betonplaten. Het straatbeeld wordt bepaald door de behouden beboomde rand van de pastorietuin, door de linden op het plein naast de kerk en door het door gietijzeren kolommen geritmeerde smeedijzeren hek op de kerkhofmuur, dat 18 traveeën telt plus twee toegangspoorten.

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: Van den Broeck, Myriam

Datum: 2007

Titel Text: Tuin van de pastorie

Grafische documenten

Pastorietuin met smeedijzeren poort bij Martinusstraat 34 (Vlaamse Gemeenschap, 26-03-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Hasselt, Archief van het Kadaster, Vóór-primitief plan, 1809.

MEUL V., *Van Waterstaatkerk tot mijncité: een historiek van het bouwen in Limburg door drie generaties provinciale bouwmeesters Jaminé (1832-1921)*, Hasselt, 1999, p. 86.

PAQUAY J., *Gors-Opleeuw*, in *Verzamelde opstellen*, deel 10, 1934, p. 15.

PAUWELS D., SCHLUSMANS F. met medewerking van MUYLDERMANS E. & ROMBOUTS J., *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Borgloon, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen*, deel 14N4, Brussel - Turnhout, 1999, p. 132.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/302695>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/104465>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/31882>

Beknopte karakterisering

Datering: tweede kwart 19de eeuw

Typologie: hekken, omheiningsmuren, pastorietuinen